

**Legatio Marchionis Lavardini Romam, Ejusquè Cum
Romano Pontifice Innocentio Undecimo Dissidium**

Sfondrati, Celestino

[S.I.], 1688

26. An Pontifex Innocentius ex Consilijs pendeat Religiosorum
ignorantium, & minutorum, ut vocat, Prælatorum?
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62944](#)

rum Principum exemplo. Quot annis ergo opus est, ut maturum consilium dici possit, si undecim non sufficiunt? Quamquam & injustitia Asylorum tam clara & omnibus nota, ut nec Theologis, nec consiliis, nec annis opus fuerit ad eam ostendendam.

Paucas infra lineas redit Auctor adipissam querelam videlicet : *Sapientismos* quosquè S. Collegij non admitti ad Pontificis consilia, quibus nunc Europa turbatur.

Ænigma videri possit, quos Gallus intelligat iis verbis: *Sapientissimos* quosquè. Constat enim Bullæ contra Asyla Cardinales Cibum, Ottobonum, Cassanatam, Columnam, Azolinum, Pium, Chisium, Medici, Norfolcium, aliosquè subscriptissime, Estreo tantum & Maidalchino exceptis; oportet ergo Estreum & Maidalchinum solos inter sapientissimos reponi; at ego hactenus credebam solos non esse.

XXVI. Vigesimo secundo: (a) Conqueritur, Pontificem Innocentium ex con-

H. 4

siliis

(a) Fol. 10.

176 *De Abusu Franchitiarum*

siliis pendere Religiosorum ignorantium, re-
rumq; mundi expertium; nec non Prala-
torum minoris fortis, quibus unica cura
genio Pontificis adulari, à quo extolli mo-
mento possint.

Rx. Quæ de Religiosis ignorantibus, mi-
nutisq; Prælatis notâ Advocatis modestia
declamantur, longâ refutatione non
egent. In causa Asylorum consilia cum
Religiosis collata non credo, saltem me-
latet; nec opus erat, re toties, & à tam
multis Pontificibus jam olim decisâ. In
causa verò Regaliæ, & quatuor Proposi-
tionum Conventûs Parisiensis, scripsere
quidem Religiosi solito more, quippejam
à primis Ecclesiæ annis ea pars Religiosis
servata, ut veritati succurrerent, quoties
impugnabatur. Fecerunt ergo Religiosi,
quod semper factum, & quod debebant.
Ceterùm an ignorantres illi sint, ex libris,
quos scripserunt, agnoscas; illi testimo-
nium dicent, quinam postulari ignoran-
tiæ debeant, qui Regi, an qui Pontifici
serviunt. Planè nemo totâ Galliâ reper-
tus est, qui hisce ignorantibus respondere

sic

fit ausus, aut qui potuerit; adeò veritas prævaluit, & æquitas causæ. Quòd si ve-
lint, ideo Religiosos, qui pro veritate scripserunt, ignorantes esse, quia scien-
tiam Principib⁹ adulandi non callent, &
quam Gregorius Magnus egregiè depin-
xit; verum dicunt, fateorq; ignorantissi-
mos esse, nulloq; modo cum aulicis La-
vardini, aut cum Regis Confessario posse
comparari. Sic verò illam Gregorius de-
scripsit: (a) *Deridetur justi simplicitas.*
Hujus mundi sapientia est, cor machinatio-
nibus tegere, sensum verbis velare; quæ
falsa sunt, vera ostendere, quæ vera sunt,
falsa demonstrare: hoc qui sciunt, cæteros
despiciendo superbiunt. At contra sapien-
tia justorum est, nihil per ostensionem finge-
re, sensum verbis aperire; falsa devitare,
pro veritate contumeliam lucrum reputare.
Sed hæc justorum simplicitas deridetur,
quia ab hujus mundi sapientibus puritatis
virtus fatuitas creditur. Omne enim quod
innocenter agitur, ab eis procul dubio fa-
tuum reputatur.

H 5

Quæ

(a) S. Gregor. lib. 10. moral. c. 16.

Quæ de *Minutis Prælatis* dicuntur,
eos videlicet spe præmiorum Pontificis
genio adulari, nescio quem feriant; cre-
do enim verò nullum in palatio Pontifi-
cis morari tam minutum Prælatorum,
qui non pluribus æquivaleat Lavardini
spathariis, & quot fasces Advocatorum,
quotquæ Talonii sufficient, ut unum ex
minutis hisce Prælatis componant? Mul-
tò minus constat mihi, quâ illi spe du-
cantur; illud certum est, nemini hacte-
nus, qui in Regaliæ & quatuor propositi-
onum conflictu causam veritatis ege-
runt, meliorem fortunam provenisse, aut
à Pontifice auctum esse, si Cardinalem
Aguirre excipias, cui excellens doctrina
exemplo Baronij, Bellarmini, Cajetani,
aliorumquæ purpuram meruit: ego, si
pro lucro, non veritate certandum sit,
malim Parisiis operam locare, quam Ro-
mæ, spem enim provocarent Maimburgi
exempla, ac præsertim Regii Confessarii,
cujus familia ex tenui & arida, (a) adeo
opibus aucta est, ut pretio ducenties

(a) *Capitano della Porta del Louvre.*

millium Francorum excubias Regii Palatii coëmerit , præter alia nec pauca emolumenta . Tanti videlicet pretii est Theologia aulicis grata : nihil simile Romæ.

Paria ferè sunt , quæ in sua Apologia Ministris Pontificiis Lavardinus objecit , videlicet : *Omnium contentionum , quæ Pontificem inter Regemque agitantur , causam temeritati ac insolentiae Ministrorum adscribendam esse , qui ob Pontificis defessam annis , morbisque etatem , negotiis admoti illius gratiâ abutantur , Galliæq; turbandæ omnem lapidem moveant.*

Ita placuit Lavardino loqui , qui specie humanitatis tunc maximè Pontificem arguit , cùm maximè excusat . Quid enim pejus de Principe dicas , quām quòd Ministris utatur temerariis , insolentibus , ac hostibus publicæ pacis , & istis non mollem tantum Principatus , sed etiam animum ac gratiam suam commitat ? Plenè ingentia cogitanti , quæ in compонenda disciplina Ecclesiastica , in abusibus corrigendis , in profligandis hære-

sibus, ac præsertim in Turcico imperio
propè ad interencionem usquè delendo,
à moderno Pontifice felicissimè peracta
sunt, adeò ut hac in re non omnium tan-
tùm retrò Pontificum memoriam, sed
etiam omnium mortalium spes & vota
superârit; oportet, inquam, ingenuè fa-
teri, Ministros Innocentii non temera-
rios, non insolentes esse, sed tales, quo-
rum merita Galli imitentur, sequè feli-
ces ducant, si aliquam tantùm partem
eorum gloriæ ac virtutis consequi pos-
fint; nam quòd iis odium Gallicæ Nati-
onis Lavardinus objicit, compertum est,
non posse odij accusari in ea causa, quæ
non solos Galliæ, sed omnium Regno-
rum, Principumquè Legatos tangit, &
quorum nemo hactenùs conquestus est,
sibi injuriam fieri. Nulla ergo iucausa
tam justa, tamquè omnibus probata Mi-
nistrorum Pontificis culpa, sed eorum
tantùm, qui contra omnium Principum
exempla retinere potentia volunt, quod
jure non possunt, aliosquè injuriæ ac odij
postu-

postulant, qui sua, imò qui Christi patri-
monia usurpari non sinunt.

Quamquām quid frustrā ego excusan-
dis Ministris labore , quando nemini
compertum non est, hodiernum Pontifi-
cem nunquām ex Ministrorum consiliis
pependisse, sed conscientiam potestatis , ac
muneris sui, ac præsertim cælestis patro-
cinij, rebus lente discussis omnia arbitrio
suo ac prudentiâ metiri , nec aliis impe-
randi, sed obsequendi munus relinquere,
adeò, ut si quæ culpa est , soli Pontifici
adscribi debeat, rerum omnium, quæ fi-
unt, & conscientia, & arbitrio ; quamquām
nec culpa, nec imprudentia dici potest,
quod tanto tempore, tamq; maturis con-
siliis, assensuquè totius ferè sacri Collegii,
imò totius Orbis terrarum, si paucos Gal-
lorum excipias, probatum, decisumquè
est. Cæterūm ex hoc quoquè Lavar-
dino ignosci potest , quando Romam
nuper ingressus nec Pontificis mores, nec
integritatem Ministrorum satis comper-
tam habuit, & ideo utrosquè ex aula ge-
nio aestimayit.